

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000092

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Наталія Іванівна

2. Prokopenko Nataliia I

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 08.00.03

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління національним господарством

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-02-2025

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.859.01

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06

Тема дисертації:

1. Сталий розвиток аграрного сектору в умовах невизначених трансформаційних змін
2. Sustainable Development of the Agricultural Sector under Conditions of Uncertain Transformational Changes

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена розвитку теоретичних засад, науково-методичних підходів та розробленню практичних рекомендацій щодо формування й реалізації механізму забезпечення сталого розвитку аграрного сектора економіки України в умовах невизначених трансформаційних змін. У роботі вдосконалено поняттєво-категоріальний апарат аграрного сектора, запропоновано його трактування як інтегрованої системи, що враховує секторальний, системний та інституційний підходи. Розмежовано поняття «сталий розвиток аграрного сектора» та «сталість аграрного сектора», що створило основу для розробки стратегій адаптації галузі до умов невизначеності. Розроблено циклічну модель сталого розвитку, яка враховує вплив невизначеності та дозволяє враховувати альтернативні сценарії розвитку. Удосконалено методичний інструментарій оцінювання впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на розвиток аграрного сектора. Запропоновано підхід, заснований на авторегресійній моделі з розподіленими лагами, для оцінювання впливу геополітичної, економічної, кліматичної та пандемічної невизначеності. Вдосконалено підходи до вимірювання сталого розвитку за допомогою інтегрального індексу та композитних індикаторів

для економічної, соціальної та екологічної компонент. Розроблені науково-методичні засади та практичний інструментарій спрямовані на підвищення резильєнтності аграрного сектора до впливу трансформаційних змін, оптимізацію управлінських механізмів і забезпечення довгострокового сталого розвитку галузі в умовах сучасних викликів. Отримані результати створюють наукове підґрунтя для розробки ефективних адаптивних стратегій та управлінських рішень. Ключові слова: сталий розвиток, аграрний сектор, трансформаційні зміни, невизначеність, екологічна сталість, економічна сталість, соціальна сталість, інтегральний індекс, механізми адаптації, адаптивні стратегії.

2. The dissertation is devoted to developing theoretical foundations, scientific and methodological approaches, and practical recommendations for forming and implementing a mechanism to ensure the sustainable development of Ukraine's agricultural sector under uncertain transformational changes. The research proposes an interpretation of the agricultural sector as an integrated system incorporating sectoral, systemic, and institutional approaches. This ensures consideration of the interconnections between the sector's components and effective management of the value-creation process. The dissertation distinguishes between the concepts of «sustainable development of the agricultural sector» and «sustainability of the agricultural sector», which allowed the development of strategies for dynamic adaptation of the sector to conditions of uncertainty. A structural-functional clustering of studies revealed key stages in developing the sustainable development concept and emphasized the importance of interconnections among economic, environmental, and social dimensions. A cyclical model of sustainable development was developed, accounting for the impact of uncertainty and the alternative pathways of development at bifurcation points. The model includes stages of adaptation and transformation, as well as phases of imbalance, bifurcation, degradation, and collapse, forming the basis for adaptive management strategies. The thesis develops a scientific-methodological approach to assessing the impact of geopolitical, economic, climatic, and pandemic uncertainties on key performance indicators of the agricultural sector, including production indices and export volumes. An autoregressive distributed lag model was proposed, which accounts for both short-term effects directly impacting the sector's operations and stable long-term relationships that form the foundation for developing adaptive management strategies. This approach facilitates effective decision-making mechanisms in a highly uncertain environment. Based on empirical research, a scientific-methodological approach to evaluating the impact of external and internal factors on the production output of the agricultural sector has been improved. The application of variable selection combined with regression modelling provided a quantitative assessment of the strength and nature of these factors' influence on crop and livestock production volumes. The results formed the basis for scientifically substantiated recommendations on optimizing production processes and improving the agricultural sector's efficiency. The scientific and methodological support for measuring the sustainable development of the agricultural sector has been improved by including composite indicators for each component (economic, social, environmental). These indicators are aggregated based on the arithmetic mean of normalized input indicators, ensuring a balanced evaluation. An integrated sustainability index, calculated using the geometric mean method, was developed to account for both progress in sustainable development across all components and the degree of balance in their achievement. The methodological tools for assessing the impact of political, economic, and managerial transformations on the sustainable development of the agricultural sector were refined. Based on panel regression modelling, the proposed approach identifies key factors forming the foundation for sustainable development under uncertainty. Its feature lies in its ability to consider long-term changes and accumulated effects of transformations under various economic conditions. The research findings enhance the effectiveness of agricultural sector management, providing a scientific basis for practical solutions and forming tools for long-term strategies to ensure the industry's sustainable development. Keywords: sustainable development, agricultural sector, transformational changes, uncertainty, ecological sustainability, economic sustainability, social sustainab

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного,

людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Прокопенко Н. І., Богінська Л. О. Земельний капітал як індикатор сталого розвитку країни. Стале сільськогосподарське землекористування: реалії та перспективи розвитку: монографія/ за заг. ред. В.В. Макарової. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2020. 90с. (1,08 друк. арк., особисто автору належить 0,67 друк. арк.).
- 2. Прокопенко Н. І. Обіг земель сільськогосподарського призначення: стан, проблеми та шляхи вирішення. *Modern paradigm of public and private law amidst sustainable development: Scientific monograph*. Vol. 2. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 408 p. (p. 1-21) (1,29 друк. арк.). <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-2>.
- 1. Rybina O., Kadhim I. H., Adnan D. M., Yusra A., Goncharov V., Prokopenko N., Boginskaya L. Experience of Land Use Development Planning at the Local (Municipal) Level in the European Union. *Journal of Information Technology Management*. 2022. № 14. С. 56-69. <https://doi.org/10.22059/jitm.2022.86927>
- 2. Tiurina A., Orel M., Lisovska L., Yurynets O., Prokopenko N. The Essence of the Development of Social Investment Projects for the Economy. *Economic Affairs*. 2023. Vol. 68, № 03. P. 1675-1681.
- 1. Прокопенко Н. І. Науково-практичні основи екологічного менеджменту. Вісник СНАУ, Серія «Фінанси та кредит». 2003. № 1 (14). С. 294-298
- 2. Прокопенко Н. І. Розвиток соціальної інфраструктури як резерв підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Вісник СНАУ, Серія «Економіка та менеджмент». 2005. № 6-7 (18-19). С. 313-317
- 3. Прокопенко Н. І. Проблеми соціально-економічного розвитку села та шляхи їх вирішення. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2006. № 10. С. 127-134
- 4. Прокопенко Н. І. Соціальні аспекти формування та тенденції розвитку ринку праці сільської місцевості регіону. *Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету*. 2006. № 62. С. 95-98
- 5. Капінос Н. О., Прокопенко Н.І., Гончаров В. В. Проблеми та перспективи розвитку аграрного сектору в умовах подолання кризи. *Держава та регіони*. 2020. № 1. С. 108-112. (0,59 друк. арк., особисто автору належить 0,31 друк. арк.).
- 6. Капінос Н. О., Прокопенко Н. І., Гончаров В. В. Джерела стабілізації та розвитку аграрної сфери. Вісник Одеського національного університету. (2020. № 1. С. 129-133.
- 7. Прокопенко Н. Сталій розвиток аграрного сектора економіки: поняття, сутність, умови реалізації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-115>.
- 8. Прокопенко Н.І. Аграрний сектор у глобальній економіці: виклики та можливості в умовах сучасних економічних трансформацій. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 6. С. 123-129. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-6-17>.
- 9. Прокопенко Н. І., Шафран А. І. Роль державного регулювання у підтримці аграрного сектору і стимулювання інновацій. *Публічне урядування*. 2024. № 2 (39). С.47-53. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-2\(39\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-2(39)-6)
- 10. Прокопенко Н. І. Моделювання впливу невизначеності на аграрний сектор: науково-методичні основи та сценарії розвитку. *Innovation and Sustainability*. 2024. 4(3). С.109-117. (0,74 друк. арк) <https://doi.org/10.31649/ins.2024.3.109.117>.

- 11. Рибіна О. І., Прокопенко Н. І. Розвиток сільських територій в Україні через утворення територіальних громад на засадах сталого розвитку. Airport Planning, Construction and Maintenance Journal. 2024. № 3. С. 55-62
- 12. Прокопенко Н.І. . Методологічні підходи до оцінки розвитку аграрного сектору України в контексті сталого розвитку: індикатори та механізми вимірювання. Здобутки економіки: перспективи та інновації. (Index Copernicus). 2024. № 11.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U113070, 0121U113074

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішеніна Наталя Вікторівна

2. Natalya V. Mishenina

Кваліфікація: к.е.н., доц., 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тимчасово не працює

Код за ЄДРПОУ: 00000002

Місцезнаходження: 0, Київ, 40000, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красноручський Олексій Олександрович

2. Oleksii Krasnorutskyu

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва

Код за ЄДРПОУ: 00049719

Місцезнаходження: , Харків, Харківський р-н., 31212, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ляш Ольга Ігорівна

2. Olha I. Liash

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7882-3942

Додаткова інформація: професор кафедри економічної кібернетики факультету менеджменту та маркетингу

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Данько Юрій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Данько Юрій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Данько Юрій іванович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна